

Nordic Coleoptera Group

Rapport från andra årsmötet 14-16 juni 2012

[Report from the second yearly meeting 14-16 June 2012]

HÅKAN LUNDKVIST & CHRISTOFFER FÄGERSTRÖM

Föreningen Nordic Coleoptera Group (NCG) som bildades i Norge, Gudbrandsdalen 2011 har nu hållit sitt andra årsmöte. Det blev Sveriges tur att vara värd för årsmötet och man valde Öland och östra Småland med dess speciella skalbaggsfauna.

Mötets utgångspunkt var Stora Frögården i Vickleby socken, dit de flesta anlände under torsdagskvällen. Hans-Erik Wanntorp var dock så ivrig att komma ut i de öländska markerna att han anlant någon dag tidigare, vilket gav utdelning i en ny art för Öland: mellangulspetsviven *Apion*

interjectum (NT). Arten lever på backklöver *Trifolium montanum* (NT), som växer på torrängar. Fyndlokalen var möteslokalens närbelägna torrängar vid Hagapark.

Mötets första dag började med en gemensam exkursion till Ölands unika alvar. Längs vägen stannade gruppen till vid de sandiga markerna vid Gyngelången norr om Mörbylånga, där de flesta greppade sållet och gav sig på några högar med stall- och frökompost. Bland de intressanta fynden kan nämnas vedsvampbaggen *Typhaea haagi* och frösvarvbaggen *Cynaesus angustus*. I den

Figur 1. Deltagarna på NCG mötet på Öland, Översta raden: Hans Peter Ravn, Torstein Kvamme, Nils-Otto Nilsson, Mellanraden: Ambjörn Carlsson, Mikael Sörensson, Arne Laugsand, Sven Lennartsson, Jyrki Muona, Stig Lundberg, Per Löfgren, Hans-Erik Wanntorp, Anders Måhlén, Owe Nodmar, Ilpo Mannerkoski,

Knästående: Bengt Andersson, Niklas Franc, Roger Pettersson, Mikko Pentinsaari, Palle Jørum, Håkan Lundkvist, Tom Clayhills,

Infällda: Jan Dorell, Christoffer Fägerström, Joja Geijer, Hans Lindström.

Figur 2. Håkan Lundkvist förevisar ekkubbe i Halltorps hage och i avenboken strax bakom hänger en mulmholk.

grävda dammen hittades även exemplar av palpbaggen *Berosus signaticollis*.

Väl framme vid alvaret följde de flesta med Håkan Lundkvist som berättade om de senaste årens studier av alvarlarvmördaren *Calosoma reticulatum* (EN). Andra valde att starta sina inverterade lövsugar i hopp om fina fynd. Även om alvaret är platt och ser likartat ut så finns många olika mikrohabitat, ett speciellt sådant är grusalvar av bergskrabbe- och ölandssolvändetyp. Det är här i de smala grässträngarna man kan hitta den enda kända nordiska populationen av kortvingen *Euaesthetus superlatus*. Bland deltagarnas fynd kan nämnas alvarfrölopare *Harpalus subcylindricus* (NT).

Efter lunch samlades gruppen vid ett brandfält i Hornsö-området 3 mil nordväst om Kalmar. Niklas Franc förevisade området, som ingår i hans studie av traktens branddjursfauna

och där han tillsammans med Sveaskog bränner skog som naturvårdsåtgärd. Här noterades bland annat ekträdlöpare *Rhagium sycophanta* (NT), tvåfläckig smalpraktbagge *Agrilus biguttatus* (NT), kragbock *Anaesthetis testacea* (VU), raggbock *Tragosoma deparium* (VU) och stor flatbagge *Peltis grossa* (VU). Vidare besöktes lokalen för de småländska fynden av *Isorhipis marmottani* (VU), dock utan att hitta just den arten. Istället kunde spår av både silverfläckig smalpraktbagge *Agrilus guerini* (NT) och sälgetingbock *Rusticoclytus pantherinus* (NT) noteras. Det mest oväntade fyndet stod dock Roger Pettersson för, som lyckades häva in flera exemplar av en bladbagge i släktet *Gonioctena*, som visade sig vara den för Småland nya *Gonioctena flavicornis*. Arten har i Sverige tidigare endast hittats i Norrbotten.

Vissa hamnade på avvägar, och stannade till vid den välkända Hornsö såg med förhoppning om att få se svart guldbagge *Gnorimus variabilis* bland spånen från sågen. Verksamheten har dock avtagit och i det som fanns kvar av spånhögar hittades endast den orangevingade kamklobaggen *Pseudocistela ceramboides*. Bland ekplank hittades ett stort antal tvåtandad plattbagge *Silvanus bidentatus* samt ett exemplar av plattad lövvedborre *Xyleborus monographus* (NT). I blommor av vitplister *Lamium album* kunde dock ett antal *Meligethes* insamlas, varav ett exemplar visade sig vara den för Sverige nya glansbaggen *Meligethes sulcatus*.

Planerna för kvällen var ett besök vid Strömsrums gård vid kusten norr om Kalmar, ett område som med sina fina gammekshagar och alléer länge lockat entomologer. Ett kort stopp vid ett grustag utanför området gav den lilla dvärglöparen *Tachyura parvula* som är på spridning norrut, samt de båda bladbaggarna på gulsporre; *Chrysolina sanguinolenta* (NT) och *C. gypsophilae* (NT).

Väl i ekområdet spred alla sig snabbt ut. Bland fynden kan nämnas *Cryptolestes duplicatus* (VU), *Hypebaeus flavipes* (VU), sexfläckig blombock *Anoplodera sexguttata* NT, *Xyletinus ater* VU och plattad lövvedborre *Xyleborus monographus* (NT). Områdets höjdpunkt uppdagades dock senare, efter att Jyrki Mouna kläckt fram några Eucnemider ur en halvmurken vedbit som Niklas Franc plockat högt upp i en

Figur 3. Den försvann, Sven Lennartsson och Hans-Erik Wanntorp letar febrilt efter bladloppan.

gammelek. Det visade sig vara *Microrhagus emyi* (VU); Sveriges fjärde fynd, ny för Småland och första gången larven hittades och kunde beskrivas. De som stannade kvar efter att solen gått ned, kunde i pannlampornas sken se brunoxe *Aesalus scarabaeoides* (EN), ekbrunbagge *Hypulus quercinus* (NT) samt flera tiotal individer av *Colydium filiforme* (EN).

Lördagsmorgonen började vid Halltorps hage. Trots att nattens regn höll sig kvar under morgontimmarna var deltagarnas motivation på topp, då Länsstyrelsen i Kalmar välviligt hade ställt upp med insamlingstillstånd av de mer svårbestämda skalbaggar. Med gemensamma insatser studerades gammelträd, hasselrunnor och grenhögar, vilket resulterade i sällsyntheter såsom sumpskogslöpare *Platynus krynickii* (NT), *Dreposcia umbrina* (VU), robust

fjäddervinge *Ptenidium gressneri* (NT), *Carphacis striatus* (VU), *Thamiaraea hospita* (NT), *Opilo mollis* (NT), *Microrhagus lepidus* (NT), *Amphotis marginata* (NT), ekbrunbagge *Hypulus quercinus* (NT), ekoxe *Lucanus cervus* och *Phloeophagus lignarius* (NT). Vidare tittades det på försök med mulmholkar och ekkubbe (Fig. 2).

Några besökte Halltorp under natten och i pannlampans sken noterades bland annat blanksvart rödrock *Ampedus nigerrimus* EN, eksavknäpparen *Reitterrelater dubius* CR och brunoxe *Aesalus scarabaeoides* (EN).

Vid lunchtid delade gruppen upp sig varav några åkte norrut till alvaret vid Borgholms slottsruin, bland annat för att titta på amasonmyra *Polyergus rufescens* (CR). Andra åkte söderut till Karums alvar, ett stycke alvarmark mitt

Figur 4. På bild ses från vänster Ilpo Mannerkoski, Tom Clayhills, Nils-Otto Nilsson och Jyrki Muona. Nils-Otto har precis hittat sin första praktbagge.

på ön omgärdat av ädellövskog. Här noterades bland annat azulröpare *Ophonus azureus* (NT), *Dasytes nigrocyaneus* (VU), kragbock *Anaesthetis testacea* (VU), hjärtfläckig fallbagge *Cryptocephalus cordiger* (VU) och *C. sericeus* (NT), samt *Lepyryrus capucinus* (NT).

Efter en hård dag i fält var nog de flesta nöjda med att avsluta med en härlig middag på Stora Frögården med efterföljande årsmöte, och framåt kvällstimmarna höll Jyrki Muona ett mycket intressant föredrag om de djur som ligger honom varmt om hjärtat; halvknäpparna *Eucnemiderna*.

Mötets sista dag började vid en lokal med mycket hög potential till fina fynd; Törnbottnens inägomark. Här har bland annat rödbandad ristbagge *Cyrtanaspis phalerata* (EN), *Microrhagus emyi* (VU) och sågtandad mycelbagge *Liodopria serricornis* (NT) hittats. Av dessa sågs dock inget till, och istället hittades prydnadsbock *Anaglyptus mysticus* (NT), svartbent sköldbagge *Cassida murraea* (NT) och *Orchestes betuleti* (NT). Ett minne de flesta troligen tvingas bära med sig är den skock kor och den förvånade bonde och bondmora som fick guidas förbi vår olämpligt parkerade karavan av bilar.

De som inte behövde påbörja resan hem gjorde ett avslutande besök i det numera nedlagda grustaget vid Jordtorp. I betesmarkerna i öster noterades månhornsbagge *Copris lunaris* (VU) och olivgrön smalpraktbagge *Agrilus olivicolor* (NT) samt de för området typiska långhorningarna rödbent ögonbock *Ropalopus femoratus* (VU), molnfläcksbock *Mesosa nebulosa* (NT) och hasselbock *Oberea linearis* (NT). I den stora dammen hittades en larv av dykaren *Cybister lateralimarginalis* och i de sandiga områdena där intill noterades den präktiga viveln *Mogulones crucifer* (NT) samt den på blåeld förekommande *Meligethes planiusculus*, ny för Öland.

Trots att östra Småland och Öland ofta är besökt av coleopterologer så blev resultatet från mötet en ny art för Sverige plus två nya arter för Småland och två nya arter för Öland. Ännu är inte allt insamlat material genomgången av alla och flera intressanta fynd kommer med säkerhet att uppdagas vartefter. Förutom ovan beskrivna arter finns mycket av möteshelgens fynd på Artportalen och en redovisning med bilder finns på BeetleBase: www.beetlebase.com/events.asp?eventid=19.